

Mauro Mercuri
Marianne Peters

FORZA

*leven en ondernemen met tegenwind
een persoonlijk verhaal*

Copyright © 2025 Mauro Mercuri & Beefcake Publishing

ISBN 9789493293823 – NUR 402

I.s.m. Marianne Peters | Taalhof tekstbureau

www.taalhof.nl

www.boeklatenschrijven.com

Eindredactie Daphne Kennis & Beefcake Publishing

www.beefcakepublishing.be

www.facebook.com/beefcakepublishing

www.instagram.com/beefcakepublishing

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van Mauro Mercuri.

Dank aan mijn dochter en aan mijn vader, dat zij mij de kracht geven een vol leven te leiden.

En dank aan alle vrienden en familieleden die ik in mijn leven beschouw als mijn rijkdom.

Hoofdstuk 1

De nacht waarop mijn vader overleed staat in mijn geheugen gegrift. Als ik er op terugkijk dan was er een leven vóór het overlijden en een leven ná het overlijden. En daartussen hoor ik alleen het nachtelijk kloppen door onze buurman op mijn slaapkamerraam.

Voor het overlijden leidde ik een zorgeloos leventje.

Ik werd in 1975 geboren in Diest. Met mijn zes jaar oudere broer Mattia en vijf jaar jonger zusje Natalia groeide ik op in Tervant.

Marco Mercuri, mijn vader, was in 1968 als emigrant vanuit Italië naar België gekomen. Hij was als boerenzoon opgegroeid in een Italiaans dorpje, als middelste kind van een middelgroot gezin. Zijn vader en oudste broer runden de boerderij en zijn oudere zus bemoeide zich als een rechtgeaarde Italiaanse dochter en zus met alles wat haar vader en broers aanging. Ze was getrouwd en woonde met haar man aan zee in San Benedetto del Tronto. Maar elke week kwam ze terug naar het ouderlijk huis om te helpen in het huishouden. Niet alleen uit bemoeizucht en ook niet alleen omdat ze de enige dochter was, maar vooral omdat mijn opa, nonno Luciano, er na het overlijden van mijn oma alleen voorstond.

Mijn oma, nonna Angelina, overleed toen de jongste broertjes van mijn vader slechts acht en vijf jaar oud waren. Angelina was het hart en de ziel van het gezin en de boerderij geweest.

In het begin van haar huwelijk was zij met Luciano bij haar schoonfamilie gaan wonen. Ze werkten samen op het land

en leefden gezamenlijk van de opbrengst van de boerderij. Tot het niet meer toereikend was. Er moesten te veel monden gevoed worden.

Niet ver uit de buurt, in Lisciano di Collotto, een gehucht gelegen in de uitlopers van de Apennijnen, net buiten Ascoli Piceno in de regio Marche, vond Luciano een boerderij met land te huur. Hij was een vriendelijke, zachtaardige, eerlijke en hardwerkende man en dat straalde hij blijkbaar uit, want de familie die de boerderij verhuurde had meerdere huurgegadigden gesproken, maar zij gunden het Luciano en zijn gezin.

Er was veel grond bij de boerderij, waar ruimte was voor landbouw en veeteelt. Luciano deed het zware werk op het land en werd daarbij later geholpen door zijn kinderen. Angelina runde het huishouden en zorgde ervoor dat elke week de opbrengst van het land naar de markt gebracht werd, waar zij de groenten verkocht.

Het vee dat ze bezaten, een aantal koeien, enkele varkens en konijnen, leefden rondom huis. Het stenen huis was opgetrokken uit geelachtig gesteente dat regionaal geproduceerd werd. De meeste huizen en boerderijen in de verre omtrek waren met dezelfde soort stenen gebouwd. Het gaf een rustig en harmonieus aanzicht op de berg waar het huis op gebouwd was.

Aan de zijkant van het huis bevond zich de voordeur vanwaar je uitzicht had op de weg. Deze weg bestond de eerste jaren nog niet toen mijn grootouders in het huis trokken. Als je het huis wilde bereiken moest je vanaf de voet van de berg lopen en flink klimmen. Pas later werd de weg aangelegd en konden auto's naar boven rijden. Het onderste gedeelte van het huis werd gebruikt als boerderij. De koeienstal nam hierbij het grootste gedeelte van de benedenverdieping in beslag.

Wanneer je de steile trap opging kwam je in het woon-gedeelte, met de slaapkamer van nonno en nonna en verderop de keuken die tevens dienst deed als woonkamer. Daar, rondom de grote massief stenen schouw waar in de wintermaanden het houtvuur de woonruimte verwarmde, groeide mijn vader op in een hecht gezin. Hier werd gegeten, gedronken, gelachen, werden verjaardagen gevierd en werd gewoon op zijn Italiaans geleefd.

Angelina zorgde ervoor dat dit Mercuri-huis een thuis was.

Het overlijden van nonna Angelina was een schok die jarenlang door het gezin heen bleef dreunen. Ze was al enige tijd ziek, maar zij had dit zo goed en zo kwaad lang verborgen gehouden. Eerst voor haar man en oudste zoon en nog langer voor de kleinere kinderen. Toen ze terminaal werd ging het erg snel. Op de dag dat ze overleed riep ze haar gezin en familie bij elkaar. Ze voelde dat het einde naderde.

Mijn vader zat die dag op school. Toen hij thuiskwam en opkeek naar het slaapkamerraam schuin boven de voor-deur, hoorde hij gehuil. Met een onheilspellend voor gevoel liep hij de trap op terwijl hij vermoed moet hebben wat hij aan zou treffen. Toch kwam het bij hem binnen als een donderslag bij heldere hemel, toen hem verteld werd dat zijn moeder was overleden.

De familie spreekt nog altijd van de enorme, verbijsterende en zorgwekkende verslagenheid van mijn vader Marco. Hij leek het hardst geraakt van iedereen, alsof zijn voeten onder hem vandaan geslagen waren. Hij was de enige die geen afscheid had kunnen nemen.

Mijn vader had uren aan één stuk voor zich uit zitten staren, hij hoorde of zag niets om zich heen en sprak nauwelijks in de dagen die op zijn moeders dood volgden.

Het verdriet was van hem afgedropen. Het liet een diep en blijvend litteken na op zijn ziel.

Bijgestaan door zijn oudste zoon Gianni en dochter Isabella droeg mijn nonno Luciano vanaf dat moment het gezin. Hij was nu degene die wekelijks de groenten naar de markt bracht, die kookte en probeerde het huis een thuis te laten blijven.

Ondanks het immens grote verlies was het gezin niet hopeloos verloren. Nonno Luciano pakte het gezinsleven op. En dat deed hij met verve. Zijn kookkunst werd na een tijdje proberen en nog eens proberen befaamd en zijn liefde voor zijn kinderen stond buiten kijf.

Hij was niet alleen een aimabel man, hij was ook een geweldige vader. Eén na jongste zoon Rocco, die jaren later na zijn trouwen bij nonno Luciano op de boerderij bleef wonen en daar zijn eigen gezin stichtte, noemde zijn vader zijn beste vriend.

En dat was ook hoe hij was: een vriend. Er was geen man of vrouw in de verre omtrek te vinden die hem niet mocht. Hij had een groot verlies geleden en toch bleef hij het mooie van het leven zien en dat straalde hij uit.

Hij hield van de berg en hij hield van de boerderij en het leven dat hij er leidde.

Na gedane arbeid, zo tegen de avond wanneer de zon onderging, dan kon je hem vinden op het bankje naast de voordeur, recht onder het echtelijke slaapkamerraam. Uitkijkend op de weg, een vriendelijk gesprek voerend met de enkeling die langsliep. Wanneer het warm was zat hij daar met ontbloot bovenlijf, zijn handen gevouwen voor zijn bolle buik.

Zo heb ook ik hem later leren kennen. Het is een beeld dat in mijn geheugen gekoesterd wordt.

Dit familiehuus moet in herinnering bij tijd en wijlen een vlaag van heimwee bij mijn vader teweeggebracht hebben toen hij eenmaal uit Italië vertrokken was. Net zoals het dat met mij deed in mijn kinderen jaren en nu nog altijd doet.

Hier lagen zijn roots. Hier speelde hij, vanaf hier ging hij naar school en liep hij aan het eind van de dag de berg weer op terug naar huis. Vanaf hier reed hij met zijn brommer naar zijn afspraakjes met meisjes uit de omgeving.

Mijn vader kon het beste studeren van de Mercuri kinderen en was daarmee Luciano's hoop op een ingenieur als zoon. Maar daar had mijn vader geen oren naar. Hij werkte liever en zorgde ervoor dat er geld voor het gezin binnen werd gebracht.

Hij had na zijn middelbare school verschillende baantjes. Hij ging uit, was graag gezien door zijn vrienden en vriendinnen en werkte voor zijn vertrek naar België bij een pompstation, waar hij een prima baantje had voor een jongen van amper twintig jaar.

Toch lokte een ander leven.

Een broer van Luciano was met nog enkele familieleden naar België gegaan om daar als gastarbeider te werken in de mijnen. In de jaren zestig en zeventig zochten veel Italianen hun heil in België. De economische situatie in Italië voor jongeren was verre van rooskleurig en dus trokken jongeren weg.

Wanneer zij in de zomermaanden voor familiebezoek terugkwamen, dan reden zij vaak in mooie auto's en droegen nieuwe en moderne kleding. Het ging hen daar blijkbaar goed. En juist dat sprak weer tot de verbeelding van de jongeren die nog steeds in Italië voor niet al te veel geld werkten of geen baan hadden.

Ook mijn vader besloot zijn geluk te gaan beproeven buiten Italië. Hij wilde meer zien dan de berg waarop hij

woonde, hij wilde meer verdienen dan hij nu deed en een goed leven voor zichzelf opbouwen.

Sommige familieleden dachten dat hij op deze manier de dans wilde ontspringen om zich te moeten melden voor militaire dienst.

Wat het ook precies was dat hem dreef, het maakte niet zoveel uit. Nonno Luciano luisterde zonder oordeel naar Marco toen hij hem zijn plannen kwam vertellen. Hij legde zijn zoon geen strobreed in de weg en liet hem zijn geluk najagen. Onbaatzuchtig was het van mijn nonno, want diep in zijn hart hield hij het liefst zijn gezin bij elkaar. Zij waren het belangrijkste in zijn leven. Maar juist om die reden liet hij mijn vader gaan.

In 1968 vond mijn vader werk in een van de vele Belgische mijnen. Dat was zwaar en vies werk. Dat kon beter, vond hij. Al snel ruilde hij dit zware werk in voor het werken als lasser.

Hij was wat Belgen een echte Italiaan vonden, of althans wat hun beeld was van een echte Italiaan: hij hield van het leven, van gezelligheid en van vrouwelijk schoon.

In datzelfde jaar ontmoette hij mijn moeder, Sophie Maes, in een discotheek. Mijn vader hield van het bezoeken en het dansen in disco's. Daar kon hij na een dag hard werken losgaan, alles om zich heen vergeten en op zijn Italiaans aandacht besteden aan de meisjes.

Hij hield misschien ook wel van mijn moeder, een Belgisch meisje dat werkte in een sigarenfabriek. Ze was jong en mooi, dat trok hem misschien het meeste aan. Maar zeker weten doe ik het niet.

Mijn moeder Sophie was een dochter van een antiquair en een van zes kinderen. Haar vader had een vrachtwagen waarmee hij rondreed om spullen op te halen en weg te brengen. Maar tevens was dit hun gezinsauto. Ze gingen er

mee op vakantie alsof het een camper was. Zes kinderen in de achterbak, tussen de rommel en zonder een raam om naar buiten te kijken.

De Belgische familie ging anders met elkaar om dan mijn Italiaanse familie. De omgang was afstandelijker. Misschien was dit Belgisch, misschien hoorde het gewoon bij de familie Maes, wie zal het zeggen.

Wat m'n Belgische opa en oma er in het begin van vonden dat hun dochter omging met een Italiaanse emigrant, die gebrekkig Nederlands sprak, is mij nooit ter oren gekomen. Wel herinner ik mij de woorden van mijn opa aan het graf van mijn vader toen hij aangaf dat mijn vader zijn beste zoon was geweest. Het had iets moois en triest tegelijk.

Mijn moeder raakte al snel zwanger en zij trouwde met haar Italiaanse vriend en werd vanaf dat moment fulltime huisvrouw. En moeder van Mattia, mijn oudste broer.

Ik heb het huwelijk van mijn ouders nooit als liefdevol ervaren. In latere jaren het tegenovergestelde zelfs. Maar ooit moet er toch iets geweest zijn waarop zij besloten samen verder te gaan. Of was het werkelijk alleen maar omdat mijn moeder zwanger raakte?

Regelmatig, tijdens een van haar vele boze buien, zei ze dat ze nooit opnieuw kinderen zou nemen, omdat dat alleen maar miserie bracht...

Ik herinner mij die opmerkingen als de dag van gisteren.

Nu ik zelf vader ben vind ik deze uitspraak van mijn moeder nog onbegrijpelijker. Het tekende haar karakter.

Zij was een zorgzame, maar tegelijkertijd harde en kille vrouw. Ze zorgde goed voor ons, dat stond buiten kijf. Ze poetste het huis tot het blonk, zoveel zelfs dat haar vingers kromtrokken. Ze kookte goede maaltijden, met alles erop en eraan, zelfs met Italiaanse invloeden. Ze was een echte huisvrouw. Maar tegelijkertijd draaide haar wereld vaak

alleen om zichzelf. Ik kan het niet anders zien. En echt begrijpen deed ik het niet. Ze had geen warm Italiaans bloed door haar aderen stromen, maar Belgisch bloed. Dat hoeft op zich niet verkeerd te zijn, maar misschien in haar geval wel. Haar afstandelijke opvoeding zal ongetwijfeld weerslag op haar gehad hebben. Of misschien was ze gewoon zoals ze was.

Het heeft me vaak aan het denken gezet wanneer ze liep te schreeuwen en tieren. Dat kon zij als geen ander. Deze houding was zo vaak in contrast met de warmte die zij ook in zich had. Als kind begreep ik dat niet. Later heb ik me afgevraagd waar dit vandaan kwam. Mijn opa was een harde, maar ook lieve man. Een man met twee gezichten, zoals ik later mijn moeder ook ervaarde. Een koppigheid, niet toe kunnen geven, afstandelijkheid; het zat er bij beide in.

Als kind heb ik mijn Belgische grootouders ervaren als een hele leuke opa en oma. Ik vond het fantastisch om bij hen te zijn. We werden bij hen verwend. Maar de familie had ook een andere kant. Ook zij konden hard en kil zijn, net zoals mijn moeder. Hoewel ik daar zelf weinig van merkte.

Later, heel veel later, toen mijn grootouders al bejaard waren, gingen zij uit elkaar. Dat voelde bizar. Ze gingen ieder naar een ander rusthuis omdat mijn oma mijn opa niet meer wilde zien.

Ik herinner mij als de dag van gisteren dat opa mij vroeg of ik hem naar het rusthuis van oma wilde brengen. Daar stond hij op de stoep; een mooi pak aan, stropdas recht en een bos bloemen in zijn hand.

Ik wachtte op hem en toen hij na een aantal minuten weer naar buiten kwam, bleek hij op instructie van oma bij de receptie teruggestuurd te zijn. De gekwelde blik in zijn ogen zal ik nooit meer vergeten.